

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 181/2019-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Zátokom, Galvaniho 7/D, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 36 T 101/2016-481 z 20. januára 2017, uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 To 34/2017-688 z 11. apríla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 30/2018 z 25. júna 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Zátopkom, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 T 101/2016-481 z 20. januára 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 34/2017-688 z 11. apríla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 30/2018 z 25. júna 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Podaním doručeným ústavnému súdu 5. októbra 2018 sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu opravil a doplnil petit ústavnej sťažnosti. Popri tomto podaní sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 8. januára 2019 (bez asistencie svojho právneho zástupcu, pozn.) doplnil argumentáciu uvedenú vo svojej ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol za rovnaký trestný čin už dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, za spáchanie v poradí tretieho zločinu bol odsúdený podľa § 188 ods. 1 a § 47 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ sám a aj prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením krajského súdu zamietnuté. Rovnako bolo odmietnuté aj následné dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že už uvedenými rozhodnutiami všeobecných súdov a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu, boli porušené jeho právo na obhajobu a jeho právo na spravodlivý súdny proces.

4. Vo vzťahu k právu na obhajobu sa sťažovateľ domnieva, že v jeho prípade neexistovali dôvody povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). To, že mu bol na základe požiadavky vyšetrovateľa zo strany súdu ustanovený obhajca, aj keď to nepožadoval, považuje za neprípustný a nezákonný zásah do svojho práva na obhajobu. Ďalším zásahom do jeho práva na obhajobu mal byť postup, keď ho vyšetrovateľ vypočul len pár minút po tom, čo mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia v spojení s uznesením o začatí trestného stíhania, pričom podľa sťažovateľa za taký krátky čas si nemohol dostatočne pripraviť obhajobu. Napokon za porušenie práva na obhajobu považuje sťažovateľ aj to, že vyšetrovateľ v prípravnom konaní nevykonával dôkazy navrhované samotným sťažovateľom.

5. Vo vzťahu k právu na spravodlivý proces sťažovateľ uviedol nasledujúce porušenia: (a) súd nedostatočne vysvetlil, prečo nevykonával sťažovateľom navrhované dôkazy, (b) nezákonné obsadenie súdu, keď vo veci rozhodoval samosudca namiesto senátu, (c) na odvolacom súde mali o sťažovateľovom odvolaní rozhodovať vylúčení sudcovia, (d) porušená zásada prezumpcie neviny pri vyhodnocovaní tvrdení sťažovateľa.

6. Konkrétne sťažovateľ namieta, že okresný súd na hlavnom pojednávaní neprehral celý videozáznam z miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, ale iba jeho nepatrnú časť. Z úradného záznamu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina č. ORPZ-ZA-OKP5-1030-003/2016 vyplýva, že bol zabezpečený videozáznam z bezpečnostnej kamery Hypermarketu Tesco Žilina z 11. apríla 2016 v čase od 11.30 h do 13.30 h. Na hlavnom pojednávaní bol ale prehratý iba výsek z tohto videozáznamu od 11.55 h do 12.10 h, z ktorého neboli zistené žiadne skutočnosti relevantné pre trestné konanie. K nezákonnému obsadeniu súdu sťažovateľ uviedol, že s poukazom na nutnosť použitia zásady trikrát a dost' išlo v prípade sťažovateľa o obzvlášť závažný zločin. Horná hranica trestnej sadzby v tomto prípade prevyšovala 8 rokov, a preto mal na okresnom súde rozhodovať senát, a nie samosudca. Na podporu tejto svojej argumentácie sťažovateľ pripojil aj stanovisko trestného kolégia najvyššieho súdu č. 54 – Tpj 13/2005. K zloženiu senátu krajského súdu sťažovateľ uviedol, že tento rozhodoval aj o opravných

prostriedkoch v rámci konania pred okresným súdom (sťažnosti o väzbe a sťažnosti o oslobodení od povinnej obhajoby), pri rozhodovaní o ktorých si mohol vytvoriť právny názor na predmetnú vec, a preto podľa sťažovateľa existujú pochybnosti o jeho nezaujatosti. Sťažovateľ na záver vytýka všeobecným súdom, že v predmetnom trestnom konaní prikladali tvrdeniam poškodeného vyššiu váhu ako jeho tvrdeniam. Sťažovateľ totiž tvrdí, že jediným dôkazom, na základe ktorého bol uznaný za vinného, bola svedecká výpoveď poškodeného, ktorú súd napriek závažným rozporom prijal za pravdivú a sťažovateľove tvrdenia vyhodnotil ako účelové.

7. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na obhajobu zaručené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 36T/101/2016 a rozsudkom zo dňa 20.01.2017 v spojení s postupom Krajského súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 1To/34/2017 a uznesením zo dňa 11.04.2017 v spojení s postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní pod sp. zn. 5Tdo/30/2018 a uznesením zo dňa 25.05.2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 36T/101/2016 zo dňa 20.01.2017, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/34/2017, zo dňa 11.04.2017 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo 30/2018 zo dňa 25.05.2018 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], priznáva náhradu trov konania vo výške 325.42 €. ktorú je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu Mgr. Martina Zátopka, advokáta so sídlom Galvaniho 7/D, 821 04 Bratislava: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Do 28. februára 2019 upravoval konanie pred ústavným súdom zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Podľa § 246 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak nie je ďalej ustanovené inak, použije sa tento zákon aj na konania začaté do 28. februára 2019.

Podľa § 246 ods. 2 zákona o ústavnom súde právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

18. Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 241 ods. 1 Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca.

19. Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

20. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Trestného poriadku sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednáwanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednáwanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

III.

III.A K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 36 T 101/2016-481 z 20. januára 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

21. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

22. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

23. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje

v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

24. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 1 To 34/2017-688 z 11. apríla 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

25. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti jednotlivé namietané porušenia označených základných práv nepriradil k napádaným postupom a rozhodnutiam jednotlivých všeobecných súdov. Ústavný súd ale vyvodil, že väčšina námietok sťažovateľa smeruje nevyhnutne proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu, pretože ním sa právoplatne skončilo predmetné trestné konanie sťažovateľa. Konkrétne išlo o namietanie porušenia jeho základného práva na obhajobu spočívajúce v ustanovení obhajcu sťažovateľovi, aj keď to nežiadal, a v tom, že v konaní neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval. Ďalšie námietky sa týkali porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces a spočívali v tvrdenom nesprávnom obsadení okresného súdu,

v hodnotení a vykonávaní dôkazov vrátane kamerového záznamu priestoru, kde mal byť spáchaný trestný čin, v hodnotení rozporov vo výpovediach svedkov a napokon aj v rozdielnom posudzovaní tvrdení sťažovateľa a poškodeného. Predmetné námietky sťažovateľa sú bližšie opísané v bodoch 4, 5 a 6 tohto uznesenia.

26. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 284/2018).

27. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06,), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy predstavuje právo obvineného v trestnom konaní pripraviť si obhajobu, teda mať adekvátny čas na prípravu obhajoby a následne priestor na obhajobu v samotnom konaní buď sám, alebo prostredníctvom obhajcu. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj dôsledné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

28. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

29. Úloha ústavného súdu sa preto obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (IV. ÚS 287/04). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

30. Krajský súd v napadnutom uznesení vo vzťahu k základnému právu sťažovateľa na obhajobu uviedol:

„Vo vzťahu k odvolacím námietkam, že opatrením o ustanovení obhajcu bol porušený zákon, odvolací súd uvádza, že sa nimi podrobne zaoberal krajský súd na strane 9 uznesenia sp. zn. I Tpo/26/2016 z 9.8.2016, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina o zamietnutí žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu (č. l. 46 spisu)...

Obžalovanému [REDAKOVANÉ] súd prvého stupňa v priebehu konania vytvoril dostatočný priestor na obhajobu a využitie všetkých zákonných možností, ktoré v rámci realizácie práva na obhajobu má. Obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal možnosť na hlavnom

pojednávani konanom 10.11.2016 sa vyjadriť k obžalobe a ku skutku, ktorý mu je obžalobou kladený za vinu. Dostal v priebehu hlavného pojednávania priestor, aby sa vyjadril k výpovediam svedkov: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a súdnych znalcov: MUDr. Jozefa Trgiňu, PhDr. Moniky Navrátilovej a zároveň dostal priestor, aby sám mohol týchto svedkov a znalcov vypočúvať. Obžalovaný mal priestor, aby sám navrhol dôkazy na svoju obhajobu (zápisnica o hlavnom pojednávaní z 10.11.2016 č. l. 282-290 spisu). Krajský súd zo spisu zistil, že obžalovaný mal priestor, aby mohol nazerať do súdneho spisu (č. l. 281 spisu), a to aj v rámci odvolacieho konania (č. l. 673). Zo súdneho spisu vyplýva, že obžalovanému nebola odmietnutá jeho žiadosť o zaslanie zápisnice z hlavného pojednávania z 10.11.2016 (č. l. 307, 309 spisu). Súd nie je oprávnený hodnotiť kvalitu a kvantitu právnej pomoci advokátom obžalovanému, lebo ide výlučne o ich vzťah. Ak sa obžalovaný domnieva, že obhajca mu neposkytuje obhajobu podľa jeho predstáv, má právo zvoliť si iného obhajcu. Pre vyslovenie nedôvery pôvodne ustanovenej obhajkyne obžalovanému na jeho žiadosť okresný súd ustanovil obhajcu Mgr. Branislava Samca. Všetky uvedené skutočnosti nenaznačujú porušenie práva na obhajobu obžalovaného [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom na súde prvého stupňa, ani porušenie princípov kontradiktórneho procesu.“ (s. 27 a 28 napadnutého uznesenia krajského súdu).

31. Ústavný súd k tomu dodáva, že aj ak bol sťažovateľ vypočutý vyšetrovateľom pár minút po tom, čo mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia v spojení s uznesením o začatí trestného stíhania, následný priebeh trestného konania (vrátane konania pred odvolacím súdom a dovolacím súdom) mu poskytol dostatočný priestor, aby sa mohol venovať svojej obhajobe s dostatočným časovým komfortom. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca považuje za proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 177/09, I. ÚS 165/02). K ustanoveniu obhajcu „proti vôli“ sťažovateľa ústavný súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 832/2015, v ktorom ústavný súd vo vzťahu k námietke nedôvodného

ustanovenia obhajcu uviedol, že ustanovením obhajcu sa vo všeobecnosti právo obvineného na obhajobu skôr posilňuje ako oslabuje (na uvedené rozhodnutie ústavného súdu trefne poukázal aj najvyšší súd v napadnutom uznesení, pozn.). Z ústavnej sťažnosti a ani zo žiadnej z príloh k nej pripojených nevyplýva, že by v predmetnom trestnom konaní bolo práve ustanovením obhajcu akokoľvek zasiahnuté do základného práva sťažovateľa na obhajobu.

32. K sťažovateľom namietanému nesprávnemu obsadeniu okresného súdu krajský súd uviedol: *«Neobstojí odvolacia námietka obžalovaného, že okresný súd bol v jeho trestnej veci nesprávne obsadený, keď namiesto senátu konala samosudkyňa. Je nepochybné, že obžaloba na obžalovaného bola podaná pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., kde je trestná sadzba 3 až 8 rokov. Je síce pravdou, že u obžalovaného prichádzalo do úvahy aj aplikovanie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. a ukladanie trestu podľa zásady „trikrát a dost“, teda uloženie trestu odňatia slobody na doživotie, resp. uloženie trestu odňatia slobody na 25 rokov, nie však trestu odňatia slobody pod 20 rokov. Keďže v prejednávanom prípade ide o zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., je nepochybne daná príslušnosť samosudcu Okresného súdu Žilina, pričom uvedené vyplýva aj z konštantnej judikatúry súdov a zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho-kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.»* (s. 27 napadnutého uznesenia krajského súdu). Ústavný súd na tomto mieste podotýka, že stanovisko trestného kolégia najvyššieho súdu č. 54 – Tpj 13/2005, ktoré priložil sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti, sa týka zjednotenia výkladu § 17 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (tzv. „starý“ trestný poriadok) v súvislosti s aplikáciou § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (tzv. „starý“ trestný zákon) pri určovaní vecnej príslušnosti medzi okresným súdom a krajským súdom vo vzťahu k možnosti uloženia výnimočného trestu odňatia slobody. V dôsledku zmeny právnej úpravy (od 1. januára 2006 sú účinné nové trestné kódexy) preto v kontexte sťažovateľovej argumentácie nemôže byť ním predložené stanovisko smerodajné v tomto prípade. Najmä ak podľa ustálenej súdnej praxe je rozlišujúcim kritériom medzi príslušnosťou senátu a samosudcu trestná sadzba trestného činu uvedená v osobitnej časti Trestného zákona.

33. K sťažovateľovým výhradám k dokazovaniu vrátane kamerového záznamu priestoru, kde mal byť spáchaný trestný čin, krajský súd uviedol: „*Vo vzťahu k výpovedi poškodeného, odvolací súd dáva do pozornosti, že Trestný poriadok, ani konštantná judikatúra nevyklučuje, aby bola výpoveď svedka poškodeného, ktorý je v prevažnej miere aj oznamovateľom trestného činu, použitá ako usvedčujúci dôkaz. Krajský súd už v mnohých svojich rozhodnutiach judikoval, aké sú požiadavky ohľadne kvality výpovede svedka, ktorá je jediným dôkazom preukazujúcim vinu obžalovaného Ak má slúžiť výpoveď poškodeného (svedka) ako jediný priamy dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov (odborné vyjadrenie, znalecký posudok, stopy, výpovede svedkov, či listinné dôkazy) musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený...*

Pokiaľ ide o kamerový záznam zo dňa 11.04.2016, na ktorom je vo väčšej vzdialenosti zobrazený aj priestor pri zástavke MHD pred HM Tesco v Žiline, pri ktorej došlo k incidentu medzi obžalovaným a poškodeným a o ktorý opierala obhajoba nevinu obžalovaného, k tomu súd uvádza, že síce z tohto kamerového záznamu neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti pre toto trestné konanie, avšak kamerový záznam bol vyhotovený v čase od 11.55 hod. do 12.10 hod. a ku skutku došlo v presne nezistenom čase od 12.00 hod. do 13.00 hod., teda na kamerovom zázname nie je zachytený celý časový úsek, kedy ku skutku došlo, a preto kamerový záznam nevyvracia vinu obžalovaného. Krajský súd k tomu dodáva, že tento dôkaz nevyvracia ani usvedčujúce svedecké výpovede poškodeného.

Pokiaľ ide o časové upresnenie skutku, v tejto súvislosti treba dodať, že toto slúži len na presnejšiu identifikáciu skutku a prípadná odchýlka pri jeho upresňovaní nie je podstatná. Ak poškodený nevedel presne uviesť čas spáchania skutku a uvádzal rôzne údaje a okresný súd do skutkovej vety uviedol, že ku skutku došlo v presne nezistenom čase 11.4.2016, asi od 12.00 hod. do 13.00 hod, postupoval správne. Uvedené odchýlky nemali rovnako vplyv na vierohodnosť svedeckej výpovede poškodeného, pretože poškodený okolnosti týkajúce sa miesta činu, rozsahu následkov, spôsobu činu uvádzal od začiatku trestného konania zhodne.

Pokiaľ obžalovaný v písomných dôvodoch odvolania namieta skutočnosť, že prvostupňový súd odmietol vykonať dôkazy ním navrhované, treba uviesť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku na stranách 11 a 12, je zistiteľné, prečo súd prvého stupňa nevyhovел návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. Aj podľa názoru krajského súdu dôkazná situácia v súdnej trestnej veci bola jednoznačná a presvedčivá, že o vine obžalovaného bolo možné rozhodnúť aj bez vykonania navrhovaných dôkazov.“ (s. 18, 22 a 23 napadnutého uznesenia krajského súdu).

34. Sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti pripojil aj fotokópiu úradného záznamu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina č. ORPZ-ZA-OKP5-1030-003/2016, ktorým spochybňoval závery všeobecných súdov vo vzťahu k videozáznamu miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu trestného činu. V predmetnom úradnom zázname je ale uvedené: *„Dňa 22.4.2016 bol zabezpečený videozáznam z bezpečnostnej kamery z HM Tesco Žilina, a to v čase od 11.30 hod. do 13.30 hod. dňa 11.04.2016, ktorý bol analyzovaný, kde je vidieť, že v inkriminovanom čase sa na zástavke MHD vyskytuje osoba na bicykli, avšak táto je pre nekvalitný záznam neidentifikovateľná a nedá sa s presnosťou určiť čo sa na mieste stalo, a kto to konkrétne bol.“* Ústavný súd konštatuje, že tento úradný záznam sa síce v časovom ohraničení videozáznamu nezhoduje so závermi okresného súdu ani krajského súdu, ale dôvody tejto diskrepancie (napr. z preložených listín ani nie je zrejmé, či ide o ten istý videozáznam) nie sú v tomto momente dôležité, pretože aj tento úradný záznam v plnom rozsahu potvrdzuje závery súdov, a to, že videozáznam nevyvracia vinu obžalovaného.

35. K rozporom vo výpovediach svedkov krajský súd poznamenal:

„V posudzovanom prípade nie sú výpovede poškodeného len jedným z dôkazných prostriedkov produkovaných v trestnom konaní, ktoré usvedčujú obžalovaného zo spáchania súdeného trestného činu. Výpovede poškodeného korešpondovali aj s výpovedami svedka [REDAKOVANÉ], ktorý potvrdil, že poškodený mu povedal, že obžalovaný mu zobral peniaze aj nákup a ho zbil. Svedok jednoznačne vyvrátil obhajobu obžalovaného, že poškodeného nahovoril, aby si tento incident vymyslel a oznámil na

polícii. Výpovede svedka [REDACTED] mali iba nepodstatné rozpory, ktoré boli odstraňované prvostupňovým súdom.

Podľa názoru odvolacieho súdu výpovede menovaných svedkov logicky prepájajú aj ďalšie dôkazy vykonané v danej veci, a to najmä výsluchy svedkov [REDACTED] a [REDACTED]. V súvislosti s výsluchmi menovaných svedkov, krajský súd uvádza, že ide o nezainteresovaných svedkov, príslušníkov polície, ktorí prišli do kontaktu s poškodeným cca dve hodiny od spáchania skutku. Hoci jeden svedok videl na poškodenom krvavé zranenia a druhý svedok si nepamätal, či poškodený mal nejaké zranenia, uvedené je možné vysvetliť tým, že predmetný služobný zákrok spadol do rady množstva služobných úkonov, ktoré vykonávali, preto si na podrobnosti pamätať nemuseli. Navyše, dokazovanie výsluchmi svedkov bolo na hlavnom pojednávaní vykonané s odstupom takmer 8 mesiacov od času, kedy sa mal stať skutok. Krajský súd nemá dôvod neveriť výpovediam svedkov, ktorí potvrdili, že poškodený im uviedol, že bol napadnutý obžalovaným [REDACTED] [REDACTED], ktorý mu mal zobrať peniaze a nákup. Následne poškodeného odviezli na úrazovku. Pre vierohodnosť týchto častí výpovedí príslušníkov polície svedčí aj úradný záznam vyhotovený svedkami dňa 11.4.2016 (čl. 103), z ktorého je zistiteľné, že s poškodeným sa stretli v kritický deň o 14:50 hod a následný lekársky záznam z úrazovej ambulancie spísaný ošetrojúcim lekárom o 15:30 hod.“ (s. 19 a 20 napadnutého uznesenia krajského súdu).

36. K už uvedenému ústavný súd podotýka, že rozpory v nepodstatných okolnostiach svedeckej výpovede nemôžu mať za následok absolútne neprihliadanie na takúto svedeckú výpoveď, ako naznačoval sťažovateľ.

37. Napokon k rozdielnemu posudzovaniu tvrdení obžalovaného (sťažovateľa) a poškodeného krajský súd uviedol:

«Je pochopiteľné, že obžalovaný popiera spáchanie súdeného skutku. Využíva tak svoje zákonné právo hoci aj bezrestne klamať. Výpoveď obžalovaného musí súd vždy posudzovať s rešpektom a s ohľadom aj na to, že môže uvádzať nepravdu a tú prezentovať ako jedinú pravdu - svoju. Preto je vždy v prioritnom záujme obžalovaného predložiť súdu svoje alibi, atak dodať svojim vyjadreniam „punc úplnej pravdivosti“. Obžalovaný tvrdil, že

v kritickom čase nebol na mieste činu. Nepredložil však súdu žiadne alibi, ktoré by celkom nepochybne mohlo výrazne spochybniť vyššie citované dôkazy bezpečne a nepochybne preukazujúce vinu obžalovaného. V súvislosti s dôkazmi vykonanými v danej veci (výpovede poškodeného, svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], výpovede súdnych znalcov MUDr. Jozefa Trgiňu, PhDr. Moniky Navrátilovej, lekárske správy o zraneniach poškodeného), treba tiež uviesť, že ak súd vyhodnotil uvedené dôkazy inak než podľa predstáv obžalovaného, nemožno z toho vyvodit', že takéto dôkazy nie sú vykonané zákonným spôsobom. V predmetnej veci obhajoba, a to ani pri výraznej snahe, nepreukázala, že by poškodený vypovedal nepravdu o podstatných okolnostiach spáchania súdeného skutku.» (s. 23 napadnutého uznesenia krajského súdu).

38. Ústavný súd konštatuje, že žiadna námietka sťažovateľa artikulovaná v jeho ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nie je dostatočne relevantná na to, aby spochybnila samotné napadnuté uznesenie krajského súdu. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti zdôrazňoval rozličné okolnosti, resp. aspekty trestného konania, ktoré mali vzbudiť pochybnosti o zákonnosti celého procesu a samozrejme najmä o jeho konečnom výsledku. Už uvedené citácie napadnutého uznesenia krajského súdu ale poskytujú kontext, v ktorom vyznieva argumentácia sťažovateľa nepresvedčivo a nanajvýš účelovo.

39. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

40. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom a v dostatočnom rozsahu posúdil odvolanie sťažovateľa a zrozumiteľne a jasne odôvodnil svoje závery, postupujúc pritom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, resp. Trestného zákona. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoj ustálený názor, podľa ktorého do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka na rozhodnutie v súlade s jeho právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy strany v konaní (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Taktiež uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom tohto základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu, ktorá v predmetnom konaní nepochybne poskytnutá bola. Napadnuté uznesenie krajského súdu je preto podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu, ktorá by mala za následok porušenie v nich obsiahnutých práv sťažovateľa. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.C K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 30/2018 z 25. júna 2018 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

41. Z predošlej state (III.B) je zrejmé, že väčšina námietok sťažovateľa uvedených v jeho ústavnej sťažnosti smerovala proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu, ale týmito námietkami sa opätovne zaoberal aj najvyšší súd pri posudzovaní, či boli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Avšak sťažovateľova námietka spochybňujúca zloženie senátu krajského súdu bola v rámci napadnutého trestného konania riešená prvýkrát až najvyšším súdom pri posudzovaní dovolacieho dôvodu sťažovateľa podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, a preto sa s touto námietkou z ústavnej

sťažnosti vysporiadal ústavný súd v rámci tejto state venovanej namietanému porušeniu označených práv najvyšším súdom.

42. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení stručne, ale zrozumiteľne vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľa podľa § 371 ods. 1 písm. b), c), e), g), h) a i) Trestného poriadku a dospel k záveru, že v sťažovateľovom prípade nie je daný žiadny z uvedených dovolacích dôvodov, a preto dovolanie sťažovateľa postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

43. K sťažovateľovej námietke, že členmi senátu krajského súdu boli vylúčení sudcovia, najvyšší súd konkrétne uviedol: *„K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že tvrdenia obvineného sa nezakladajú na pravde. Konanie na okresnom súde bolo prejednávané pred samosudkyňou JUDr. Zuzanou Pilátovou, kým konanie na krajskom súde bolo prejednávané v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Adriany Gallovej a členov senátu JUDr. Pavla Polku a JUDr. Pavla Kuráka. Z uvedeného je tak zjavné, že u žiadneho zo sudcov nevznikol zákonný dôvod vylúčenia podľa § 31 ods. 3 Tr. por.“* Ústavný súd dodáva, že sťažovateľovo tvrdenie o predpojatosti členov senátu krajského súdu, ktorí rozhodovali o jeho odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu a participovali aj na rozhodovaní o jeho opravných prostriedkoch v prípravnom konaní, nemožno podriaďiť pod žiadny zo zákonných dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1, 2, 3 a 4 Trestného poriadku (citované v bode 20). Ak preto najvyšší súd dospel k záveru, že u žiadneho z členov senátu krajského súdu nevznikol zákonný dôvod vylúčenia, tento záver je plne v súlade s relevantnými zákonnými ustanoveniami Trestného poriadku.

44. Keďže sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nenamietal spôsob, akým najvyšší súd posúdil jeho dovolacie dôvody, resp. dovolanie, ústavný súd už nehodnotil, ako sa najvyšší súd v napadnutom uznesení vysporiadal s ostatnými dovolacími dôvodmi sťažovateľa. Navyše dovolací súd nemožno chápať ako tretiu inštanciu v sústave súdov zameranú na preskúmavanie všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu. Mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvej

a druhej inštancie. Ťažisko dokazovania je na súde prvej inštancie a jeho skutkové závery môže doplniť alebo meniť len odvolací súd. Dovolací súd nemôže posudzovať úplnosť skutkových zistení, nemôže bez ďalšieho sám prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať.

45. Ako už ústavný súd v predošlej stati uviedol, o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

46. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti v jeho ústavnej sťažnosti nesignalizujú žiadnu možnosť porušenia jeho označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov najvyššieho súdu. S prihliadnutím na požiadavku sťažovateľa zrušiť napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu vydané v jeho trestnej veci a vrátiť ju na ďalšie konanie tvrdenia sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny výsledku súdneho konania, ktoré neskončilo podľa jeho želania, čo však nemožno spájať s porušením základného práva na obhajobu, resp. na súdnu ochranu alebo práva na spravodlivý súdny proces.

47. Pretože ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa

aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.D Podanie sťažovateľa zo 7. januára 2019

48. Ústavnému súdu bolo 8. januára 2019 doručené podanie sťažovateľa zo 7. januára 2019. V uvedenom podaní sťažovateľ uvádza, že stále je zastúpený svojím advokátom Mgr. Martinom Zátopkom, ale predmetné podanie napísal očividne sám bez súčinnosti svojho advokáta (na podaní sa nenachádza pečiatka ani podpis Mgr. Martina Zátopka, podanie je spísané ručne, nachádza sa na ňom iba podpis samotného sťažovateľa, pozn.). V tomto podaní sťažovateľ opätovne spochybňuje príslušnosť samosudcu v konaní pred okresným súdom a namieta, že v trestnom konaní bol nedostatočne poučený o zvýšenej trestnej sadzbe v súvislosti s aplikáciou zásady „trikrát a dost“. Okrem toho v závere svojho podania uviedol pozmenený petit, v ktorom sa domáhal vyslovenia porušenia okrem skôr uvedených základných práv a práv (čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) aj vyslovenia porušenia „práva na právnu istotu“ podľa čl. 1 ods. 1 ústavy a práva byť stíhaný a pozbavený slobody len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy.

49. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa zo 7. januára 2019 možno rozdeliť na prípustné doplnenie jeho pôvodnej ústavnej sťažnosti z 3. septembra 2018 (námietky spochybňujúce príslušnosť samosudcu a nedostatočné poučenie o aplikácii zásady trikrát a dost) a na neprípustné rozšírenie jeho pôvodnej ústavnej sťažnosti (rozšírenie petitu o vyslovenie porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy).

50. Námietskou spochybňujúcou príslušnosť samosudcu sa ústavný súd už zaoberal v bode 32 a posúdil ju ako zjavne neopodstatnenú. Vo vzťahu k námietke o nedostatočnom poučení poukazuje ústavný súd na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorý na strane 7 uviedol: «... obvinený bol poučený o tom, že v dôsledku jeho kriminálnej minulosti u neho pripadá do úvahy postup v zmysle zásady „trikrát a dost“ vyjadrenej v § 47 ods. 2 Tr. zák. (č. 1. 47).» V zmysle uvedeného obdobným spôsobom ako v dvoch predošlých statiach

(III.B a III.C) ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením krajského súdu, resp. najvyššieho súdu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by odôvodňovala prijatie akejkoľvek časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie. V časti prípustného doplnenia ústavnej sťažnosti podaním sťažovateľa zo 7. januára 2019 preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

51. V časti neprípustného rozšírenia ústavnej sťažnosti o ďalšie články ústavy ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Dôsledkom tohto zákonného ustanovenia je, že sťažovateľ môže precizovať rozsah označených základných práv len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. V danom prípade bolo predmetné podanie sťažovateľa doručené ústavnému súdu viac ako 4 mesiace po podaní samotnej ústavnej sťažnosti, preto je celkom očividné, že sťažovateľ rozšíril petit svojej ústavnej sťažnosti až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. V časti namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

52. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy nepodoprel vo svojom podaní zo 7. januára 2019 žiadnou argumentáciou, preto aj v prípade, ak by podanie sťažovateľa v tejto časti bolo podané v lehote, existoval by dôvod na jeho odmietnutie z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

53. Vo vzťahu k samotnému čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd ešte podotýka, že ustanovenia tohto článku ústavy sú súčasťou základných princípov ústavy a vzhľadom na to nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach

(I. ÚS 176/07) o porušení základních práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00, I. ÚS 485/2010).

54. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2019